

Kuuden lähihoitajan vakanssin perustaminen kotihoidon palvelualueelle palveluiden saatavuuden turvaamiseksi

HAL 08.06.2022 § 89
489/00.02.01/2022

Valmistelija

Toimialuejohtaja Ritva Jämsä

Kokkolan alueen kotihoidon tilanne muuttui 2021 marras-joulukuussa yllättäen, kun lyhyellä varoitusajalla kaksi kotihoidon palvelusetelituottajaa päättivät toimintansa, eikä uusia yrittäjiä tullut tilalle ennakko-oletuksen mukaisesti. Tästä seurasi valtava paine kanta- Kokkolan kotihoidon palveluihin, sillä 30:lle asiakkaalle tuli järjestää palvelut tilanteessa, missä jäljelle jääneet palvelusetelituottajat pystyivät vain heikosti vastaamaan tarpeeseen. Maaliskuun alkuun saakka käytössä oli myös vuokratyövoimaa, jotta nämä asiakkaat saatiin hoidettua.

Koska asiakkaita tuli lyhyellä ajalla paljon omiin palveluihin, on tämä kasvattanut kotihoitoa yle-osastoilla ja jaksohoidossa jonottavien asiakkaiden määrän kestävämmän suureksi, mikä osaltaan tukkii hoitoketjua. Mm. yleislääketieteen ja erikoissairaanhoidon osastoilla on jouduttu odottamaan kotihoidon palvelua. Tämä on osaltaan aiheuttanut sen, että toimintoja on jouduttu supistamaan, jotta henkilöstöresurssia on voitu vapauttaa esim. tarvittavien ylipaikkojen käytön vuoksi. Asiakasnäkökulmasta on kestävämmä joutua odottamaan kotihoidon järjestymistä epätarkoituksenmukaisessa toimintaympäristössä. Pahimmillaan tämä voi johtaa toimintakyvyn laskuun, jolloin kotona pärjäämisen edellytykset vähenevät.

Kotihoidon palvelua on jonottanut kanta-Kokkolassa koko alkuvuoden n. 20-25 asiakasta. Muualla ei jonoa ole juurikaan muodostunut. Muualla Soiten alueella kyse on yleensä muutaman päivän viiveestä. Tilanne ei ole korjaantumassa, sillä yksityinen palvelutuotanto ei ole pystynyt tähän tarpeeseen vastaamaan, eikä oman toiminnan tuottavuutta enää siinä määrin kyetä lisäämään, että se vapauttaisi resurssia kasvavan asiakasmäärän tarpeeseen. Lisäksi yksityisen palvelutuotannon tarjonta on alueella hyvin vähäistä ja hinnoittelu kallista. Tällä hetkellä tilanteen haasteellisuutta kuvaa myös se, että vain pääsääntöisesti yksi palveluntuottaja kykenee ottamaan uusia asiakkaita, vaikka toimijoita listalla on 17. Korona-aika on nostanut esiin myös ilmiön, että palvelusetelillä olevia asiakkaita tulee kotihoitoyritysten äkillisen sijaispulan vuoksi Soiten kotihoidon hoidettavaksi.

Kotihoidossa omaa toimintaa on pyritty ja pyritään jatkuvasti edelleen tehostamaan ja toimintamalleja kehittämään niin, että työajan optimointi on paitsi asiakaslähtöistä myös kustannus-tehokasta. Kanta Kokkolassa kotihoidon välitön työaika % on 50-55 % välillä lähihoitajilla, eikä kotihoidon alueille mahdu enää edes iltapäivälle lyhyitä käyntejä.

Toimintamallien kehittämisestä hyvänä esimerkkinä on teknologian ja etähoivan (kasvua 87 % 1-3/2021->1-3/ 2022) hyödyntäminen, kuntouttavan kotihoidon toimintamallin kehittäminen sekä keskeytyksien hyödyntäminen päivittäistä kokonaisresurssia arvioitaessa. Kotihoidon käyntimäärä kasvoi 14 % viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Hen-kilöstöresurssi on työaikaprozentilla painotettuna pysynyt kuta kuinkin samana. Joten enemmän käyntejä on kyetty tuottamaan samalla resurssilla, joka on linjassa toimialueen vuodelle 2022 asetettujen painopistealueiden tavoitteiden kanssa. Välittömän työajan prosentit ovat myös tavoitteiden mukaisessa kasvussa.

Välittömän työajan osuuden kasvattamisessa on kyettävä arvioimaan, mihin saakka tätä voidaan kasvattaa niin, ettei työn kuormittavuus aiheuta työssä jaksamisen heikentymistä ja johda entistä suurempiin sairauspoissaoloihin. Kotihoidon resurssia on pyritty vapauttamaan myös priorisoimalla SAS-jonossa kotihoidon suurilla palveluilla olevia asiakkaita jonon kärkeen.

Koska kotihoidon palveluiden saatavuus on olennaisesti heikentynyt, esitetään kuuden vakituisen lähihoitajan vakanssin perustamista 1.8.2022 lähtien. Kotihoidon lyhytaikaisiin sijaisuuksiin on ollut vaikeuksia rekrytoida osaavaa henkilökuntaa. Oletus ja kokemus on, että vakituisiin työsuhteisiin on kysyntää enemmän kuin sijaisuuksiin ja rekrytointi on ollut viime aikoina onnistuneempaa vakituisiin kuin määräaikaisiin toimiin. Kotihoidon saatavuudella on vaikutusta sekä suoraan asiakkaiden oikeuksien toteutumiseen ja toimintakyvyn säilymisen parantumiseen että myös hoitoketjun sujuvuuteen.

Edellä kuvatun johdosta esitetään lisätalousarviota loppuvuodelle 2022 kotihoidon resurssien lisäämiseksi Kokkolan alueelle 6 lähihoitajan vakanssin perustamiseksi.

Henkilöstökuluarvio vuodelle 2022 on 137 500 € (55 000 € x 6 vakanssia: 12 x 5 kk).

Kotihoidon palveluiden tarve on joka tapauksessa alueella ennusteiden mukaan kasvava ja ottaen huomioon alueen palveluseteli- ja ostopalvelutuottajien heikon tarjonnan, oma tuotanto tulee olemaan pääkeino kysyntään vastaamiseksi. Jatketaan edelleen oman toiminnan tehostamista ja toimintamallien kehittämistä sekä käytetään ostopalvelua ja palveluseteliä omaa toimintaa täydentävinä menetelminä kysyntään vastaamiseksi.

Soiten johtoryhmä on päättänyt 10.5.2022 puoltaa kuuden lähihoitajan vakanssin perustamista kotihoitoon. Lisämäärärahan tarve katetaan ensisijaisesti muiden toimintamenojen säästöllä ja välttämättömässä tarpeessa asia viedään lisätalousarviona Soiten valtuustolle.

Toimitusjohtajan esitys Soiten hallitus puoltaa lisäresurssointia palveluiden saatavuuden parantamiseksi ja päättää perustaa 6 lähihoitajan vakanssia kotihoidon palvelualueelle 1.8.2022 lähtien. Palkkamäärärahatarve 137 500€ vuodelle 2022 katetaan ensisijaisesti muiden

toimintamenojen säästöllä ja välttämättömässä tarpeessa asia viedään lisätalousarvioasiana Soiten valtuustolle. Lisäksi hallitus edellyttää edelleen oman toiminnan tarkoituksenmukaista tehostamista ja toimintamallien kehittämistä sekä ostopalvelun ja palvelusetelin käyttöä omaa toimintaa täydentävinä menetelminä kysyntään vastaamiseksi.

Päätös

Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Merk.tied. Toimialuejohtaja Ritva Jämsä esitteli asiaa kokouksessa.